

szempontból az adott tagállam polgáraival azonos jogokkal és kötelezettségekkel rendelkeznek. A jogosultságok megőrzése és az esetleges hátrányok kiküszöbölése miatt a közösségi szintű szabályozás kizárólag a tagállamonként eltérő rendszereket koordinálja.

2. Személyi hatály

A Közöségi rendeletet:

- a tagállamok állampolgáira, egy tagállamban lakóhellyel rendelkező hontalanokra és menekültekre, valamint ezek családtagjaira és túlélő hozzátartozóira²⁶,
- azoknak a személyeknek a túlélő hozzátartozóira, akik egy vagy több tagállam jogszabályainak a hatálya alá tartoztak, függetlenül az ilyen személyek állampolgárságától, ha túlélő hozzátartozóik egy tagállam állampolgárai vagy a tagállamok egyikében tartózkodó hontalanok vagy menekültek,
- az EFTA-országokra (Izland, Liechtenstein, Norvégia), valamint Svájcra

kell alkalmazni.²⁷

3. Biztosítási kötelezettség megállapítása

A biztosítási kötelezettség elbírálása szempontjából a Közöségi rendelet határozza meg, hogy egy adott jogviszonyra a szociális biztonság szempontjából mely tagállam joghatósága vonatkozik (a biztosítási jogviszonyt, a járulékkötelezettséget és a szociális hozzájárulási adó fizetésének kötelezettségét melyik tagállam előírásai szerint kell megállapítani).

A rendelet hatálya alá tartozó személyekre **csak egy tagállam jogszabályait kell alkalmazni**, főszabály szerint ez a munkavégzés helyének jogszabálya.

Például egy magyar állampolgár munkavállalóként Ausztriában dolgozik, más tagállamban munkavállalóként, önálló vállalkozóként nem tevékenykedik. Ez a munkavállaló kizárólag Ausztriában, az osztrák szabályok szerint lesz biztosított és társadalombiztosítási kötelezettségeit is az osztrák szabályok szerint kell teljesítenie. E kötelezettségek szempontjából érdektelen, hogy az I. fejezetben ismertetett szabályok alapján személyi jövedelemadóját melyik országban fizeti.

²⁶ Ha egy vagy több tagállam jogszabályainak hatálya alá tartoznak vagy tartoztak.

²⁷ A Közöségi rendeletet kell alkalmazni a harmadik ország olyan állampolgáira is, akikre a Közöségi rendelet csupán állampolgárságuk miatt nem vonatkozna, illetve ezek családtagjaira és túlélő hozzátartozóira is, feltéve, hogy valamely tagállam területén jogszerűen rendelkeznek lakóhellyel és helyzetük összes vonatkozása nem egy tagállamot érint.

3.1. *Kiküldetés*²⁸

A rendelet bizonyos esetekben lehetővé teszi a **főszabálytól eltérést**. Ilyen helyzet lehet, ha a foglalkoztatás a vállalkozás bejegyzett székhelyétől vagy üzleti tevékenységének helyszínétől eltérő tagállamban történik.

Ha az egyik tagállam területén munkavállalót alkalmazó munkáltató a munkavállalót másik tagállam területére küldi ki azért, hogy ott nevében munkát végezzen, akkor a munkavállaló továbbra is a küldő állam szabályai szerint lesz biztosított, feltéve, hogy a munkavégzés időtartama **nem haladja meg a 24 hónapot**.

A tagállamok egyikében szokásosan önálló vállalkozóként tevékenykedő olyan személy, aki hasonló tevékenység végzése miatt egy másik tagállamba távozik, továbbra is az első tagállam jogszabályainak a hatálya alá tartozik, feltéve, hogy az ilyen tevékenység várható időtartama nem haladja meg a 24 hónapot.

Az **átmeneti kiküldetés** szabályai szigorú feltétekhez kötöttek és korlátozott idejű foglalkoztatásnál alkalmazhatók.

Magyarországon a kiküldetés feltételeinek²⁹ vizsgálata után az igazolást³⁰ az alkalmazandó jogról a kormányhivatal megyei székhelyen működő járási hivatala, Pest megye és a főváros esetén Budapest Főváros Kormányhivatala XIII. kerületi hivatala (a továbbiakban: egészségbiztosítási szakigazgatási szerv) adja ki.

3.2. *Tevékenység végzése több tagállamban*

A több tagállamban szokásosan munkavállalóként tevékenységet végző személy biztosítási kötelezettsége a **lakóhelye szerinti tagállamban** van, ha tevékenységének jelentős részét³¹ ebben a tagállamban végzi.

Ha a munkavállaló a tevékenységének jelentős részét nem a lakóhelye szerinti tagállamban végzi, akkor:

- ha a személyt egyetlen vállalkozás vagy munkáltató alkalmazza, akkor annak a tagállamnak a társadalombiztosítási jogszabályai alkalmazandók, amelyben a vállalkozás vagy munkáltató bejegyzett székhelye, vagy üzletviteli helye található;
- ha a személyt két vagy több olyan vállalkozás vagy munkáltató alkalmazza, mely vállalkozások bejegyzett székhelye vagy üzletviteli helye egyetlen tagállamban található, akkor annak a tagállamnak a társadalombiztosítási szabályai irányadók, amelyben a vállalkozások vagy munkáltatók bejegyzett székhelye vagy üzletviteli helye található;
- ha a személyt két vagy több olyan vállalkozás vagy munkáltató alkalmazza, amelyek bejegyzett székhelye vagy üzletviteli helye két tagállamban található, amelyek közül az

²⁸ A Közösségi rendelet hatálya alá tartozó fogadó államban vagy EGT-államban a vonatkozó nemzetközi egyezmények alapján a külképviseletekről és a tartós külszolgálatról szóló 2016. évi LXXIII. törvény (a továbbiakban: Külszoltv.) szerinti tartós külszolgálat nem a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló rendelet szerinti kiküldetés.

²⁹ A részletes feltételeket a Tbj. 90-92. §-a tartalmazza.

³⁰ A kiküldetést az A1 jelű nyomtatvány igazolja.

³¹ Lásd: Tbj. 91. §.